

17de zondag jaar A

Mt. 13, 44-52

Alle mensen hebben wensen en verlangens, broeders en zusters in Christus. Wat zou het leven zijn zonder wensen. En we hoeven ze niet eens allemaal vervuld te zien, want zeggen we ook niet: wat zou het leven zijn als er niets meer te wensen was? Dat kunnen we ons toch niet voorstellen.

Nu wordt er geregeld onderzoek gedaan naar wat zoal de grootste wensen zijn die mensen koesteren. En het zal niemand verbazen hoe de uitslagen er ongeveer uitzien. Op de eerste plaats komt, met afstand, een goede gezondheid. Dit verlangen heeft in onze samenleving welhaast religieuze proporties aangenomen. Andere wensen die hoog scoren zijn: dat de kinderen goed terecht komen; een goede baan met prettig of uitdagend werk; een goed inkomen; een gelukkig huwelijk; goede relaties met vrienden en familie. Het gaat hier om allemaal duurzame wensen, die een heel leven mee inhoud geven. Dan staan er natuurlijk ook nog de kortstondige wensen op de lijst, zoals b.v. een leuke vakantie.

Het zijn allemaal wensen en verlangens die, mits ze niet overdreven worden, legitiem zijn. Maar het valt wel op, dat één wens in de lijst ontbreekt. Op enquêteformulieren staat het er niet eens op en kan men het dus niet invullen: en dat is: wijsheid.

Koning Salomo had een droom. In die droom mag hij van God een wens doen. En hij wenst een opmerkelijke geest, opdat hij eerlijk recht kan spreken en onderscheid kan maken tussen goed en kwaad. Een wijze wens.

Nu was Salomo niet zonder slag of stoot aan de macht gekomen en hij was er zelfs niet voor teruggeschrokken om tegenstanders daarvoor uit de weg te laten ruimen. Een lieverdje was hij dus bepaald niet. Toch is hij de geschiedenis ingegaan als de koning van de wijsheid. Volgens de lezing van vandaag begreep hij in elk geval dat, om het land goed te kunnen regeren, wijsheid en inzicht belangrijker zijn dan macht en rijkdom. En omdat hij dat begreep, werd het hem door God geschonken. We hoeven ons niet te spiegelen aan koning Salomo, maar we zouden er alvast de conclusie uit kunnen trekken, dat een juist inzicht in goed en kwaad ons verder brengt op de weg naar geluk dan al die andere wensen.

Nu zijn er mensen die bewust zoeken naar de vervulling van hun verlangens, en mensen die daar niet zo bewust mee bezig zijn; mensen die een meer afwachtende houding aannemen naar wat er op hen afkomt.. In het evangelie van vandaag vinden we van allebei een voorbeeld. De man die een schat in de akker vindt, was nergens bewust naar op zoek. Maar hij vindt de schat toch. Schijnbaar door toeval. Wás het wel toeval, óf vond hij hem juist omdat hij niet zocht, maar gewoon open stond voor wat hem mogelijk ten deel viel?

De ander, de koopman, was wel op zoek. Naar mooie parels. Die mogen we misschien verstaan als metafoor, als beeld voor al die wensen die ik in het begin heb genoemd: die wensen van de enquêtelijst. Maar al zoekend vindt hij een bijzondere parel van grote waarde, waardoor al die andere parels voor hem niet meer van belang zijn. Want hij verkoopt ze voor die éne.

En Jezus vergelijkt die ene parel, evenals de schat in de akker, met niets minder dan het Rijk der Hemelen. Wat wordt hier eigenlijk bedoeld? De vergelijking met een schat en met een parel doen ons in elk geval vermoeden dat het Rijk der Hemelen iets is, dat zich hier op aarde al afspeelt. Op een andere plaats in het evangelie zegt Jezus zelfs letterlijk dat het Rijk der Hemelen er al is. Wat zou dat Rijk, die schat, die parel, dan kunnen zijn?

Het zou wel eens kunnen zijn, wat de Joden shalom noemen: een diep doorvoelde innerlijke vrede, een diep doorvoeld innerlijk besef dat het leven goed is, ook als het tegenzit. Iets dat je gratis ten deel valt. Je kunt het niet kopen. Je kunt het slechts vinden. En als je het gevonden hebt, hangt je geluk niet meer af van de vervulling van al die andere wensen.

Wijsheid is het besef dat het leven goed is, dat het leven zin heeft, dat een juist onderscheid tussen goed en kwaad bijdraagt tot het geluk van mensen. En dit besef, en dat is een aardige bijkomstigheid, vergroot bovendien nog eens de kans op de vervulling van tal van andere wensen: want: wie innerlijk in vrede leeft, bevordert zijn gezondheid; wie innerlijk in vrede leeft, heeft meer kans op een gelukkig huwelijk of andere gelukkige relaties; wie innerlijk in vrede leeft, heeft meer kans dat hij plezier heeft in zijn werk, ook als het saai of moeilijk is. En: wie innerlijk in vrede leeft, is beter in staat om met onvervulde wensen en tegenslagen om te gaan. Wie innerlijk in vrede leeft en beseft dat het leven uiteindelijk goed is, is het Rijk der Hemelen binnengegaan. Amen.

Jan van de Laar, pastor